

31 decembrie 2019 • O pneumonie datorată unei cauze necunoscute a fost raportată de către Organizația Mondială a Sănătății, OMS, ca fiind detectată în Wuhan, China.

30 ianuarie 2020 • Focarul a fost declarat urgență de sănătate publică de îngrijorare internațională.

11 februarie 2020 • OMS a anunțat un nume pentru noua boală datorată infecției cu coronavirus: COVID-19.

11 martie 2020 • OMS declară infecția cu noul coronavirus (COVID-19) drept o pandemie globală.

Autorii

1	Nana Iavorschi Cnejevici, Istanbul, Turcia	11
2	Andra Ticărașu, București, România	25
3	Dragoș Pop, Cluj-Napoca, România	38
4	Michelle Macias, Ciudad de Mexico, Mexic	46
5	Ramona Dumitrean, Cluj-Napoca, România	53
6	Alina Orășanu, Boston, SUA	57
7	Santiago Chirino, Ciudad de Mexico, Mexic	66
8	Acna Samskiescu, Londra, Marea Britanie	82
9	Dan Mecu, Brăila, România	106
10	Mihaela Maier, Scarborough, Marea Britanie	109
11	Kunal Rajput, New Delhi, India	126
12	Bianca Opreș, Bruxelles, Belgia	135
13	Mihaela Gaicu, București, România	141
14	George Smarandache, Slatina, România	144
15	Sandie Michaels, București, România	153
16	Claudiu Neacșu, Tecuci, România	174

17	Sabina Hesse, Los Angeles, SUA	183
18	Michael Angus, New York, SUA	187
19	Mihaela Stoica, Siena, Italia	190
20	Șerban Hesse, Nürnberg, Germania	200
21	Lucia Lobonț, București, România	214
22	Max Petropoulos, Atena, Grecia	217
23	Livia Negulescu, Cluj-Napoca, România	222
24	Zaid Khan, Agra, India	226
25	Lucia Davis, Auckland, Noua Zeelandă	230
26	Cornel Nemeș, Reno, Nevada, SUA	238
27	Tenzin Tsundue, Dharamshala, India	245
28	Sandra Sanada, București, România	254
29	Takahiro Hatake, Tokyo, Japonia	281
30	Asmaa Arafa, Cairo, Egipt	292
31	Mihai Ivanof, Dubai, Emiratele Arabe Unite	305
32	Monica Loloiu, București, România	310
33	Bruno Carrier, Paris, Franța	318
34	Dedicație	335

ANDRA TICĂRĂU
BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Medic

Vreau să împărtășesc ceva cu voi. Îmi dau seama că nu aveți cum să înțelegeți complexitatea acestei blestemate de boli. Abia începem să o deslușim noi, căci poate fi foarte agresivă și cu multe fațete. Mai multe decât ne-am fi putut imagina. Nu voi intra în fiziopatologie sau mecanisme complexe că nu are sens. Uitați gripa! Până la un punct au momente comune. De la un punct încolo, nu mai au nicio legătură. Dar niciuna. Însă, și aici vreau să ajung, trebuie să știți că toate mințile luminate, toți

Libris

medicii din toată lumea asta, de toate specialitățile, au format grupuri profesionale pe Facebook, pe Skype, teleconferințe, grație tehnologiei de care dispunem, în care toți ne împărtășim experiența, observațiile, tratamentele, protocoalele de abordare, sugestiile pe care ni le comunicăm în încercarea comună de a găsi o cale să vindecăm pacienții. Repet: din toată lumea! De a înțelege ce face diferența între forma ușoară sau medie și cea gravă. 80% fac forme ușoare sau medii. Dar 20% pot dezvolta forma gravă!!! Într-un timp foarte scurt. Avalanșă de cazuri grave. E imens! Mortalitatea variază, dar cred că o medie de 5% e realistă. Din nou, imens! De a încerca să nu se mai dezvolte această formă gravă, măcar până la apariția unui vaccin. Am văzut diverse interviuri cu anumiți virusologi. Cred că sunt orbi... iar cei care iau de bune vorbele celor câțiva iresponsabili și nu ascultă glasul colectiv al celor mulți care chiar stau la căpătâiul bolnavilor, ce să zic... probabil că sunt prea înspăimântați ca să poată face față realității. Oricum, fiți convinși că există un efort colectiv, continuu și neîncetat. Inclusiv Big Pharma care se dă peste cap să producă necesarul de medicamente care în curând se termină, pe lângă măști. Partea păcătoasă constă în faptul că dacă luăm în considerare o răspândire pe zece trepte, o singură persoană în cazul gripei poate infecta 56 de alte persoane, pe când Co-Sars-2 poate infecta 10.000...

Parte păcătoasă constă în faptul că în cazul gripei apar simptomele după 2-3 zile, boala evo-

Re
luează cam o săptămână și gata, pe când în celălalt caz, simptomele pot să apară și după 14 zile, timp în care ești contagios, și să dureze până la 37 de zile, după unele studii, tot contagios putând să fii. Niciodată gripa nu a dezvoltat genul acesta de pneumonie care poate impune pentru un singur pacient o perioadă de 17-20 de zile în terapie intensivă și niciodată o gripă nu a strâns la un loc și într-un timp atât de scurt atâtea astfel de pneumonii atipice, astfel încât să ducă sistemul medical la suprasolicitare. Pacienții sunt transferați dintr-o țară în țara vecină... despre ce vorbim? Poate avea manifestări digestive, specifice de altfel virusurilor, renale, 27% din pacienți prezintă afectare renală gravă, neurologice, cardiologice și chiar dermatologice. O simplă gripă? Pe bune? Oricum, vreau să vă asigur că lumea medicală nu doarme. E ca o uzină care merge în trei schimburi cu motoarele turate la maxim. Și ceva în plus! Aveți încredere! Până la urmă, o să fie bine! Dar doar cu ajutorul vostru! Singura armă în acest moment e izolarea! Să ne izolăm de izoletă, zic! Mai stați un pic acasă! Altfel...

Astăzi m-a sunat una să-mi atragă atenția că pe ambulanțe scrie invers „ambulanță” și pe mașinile SMURD scrie „mantra”, deci sigur e mâna sataniștilor care plănuiesc de mult timp uciderea micilor afaceri și a urlat la mine întrebându-mă: „Dar tu, dragă, ai văzut vreun bolnav? Ești sigură că există: Îți spun eu: nu e niciun virus! Nu cred în

Libris

bazaconiile astea!" Am fost de acord cu ea, am închis telefonul, mi-am făcut o sută de cruci și i-am mulțumit lui Dumnezeu că e musai să fac o mâncare de mazăre, deci am mâinile ocupate, altfel mă apucam naibii să sparg ceva prin casă...

În timp ce am făcut mazărea, mi-am zis că trebuie să ai cam multe țigle lipsă pe casă, că prostia e la cote înalte, că sunt bătută bine în cap genul ăsta de oameni, după care mi s-a făcut milă de ei pentru că mă gândesc că numai sursa unei frici din cele mai profunde, a unei paralizări totale a rațiunii, a negării evidenței venită din înspăimântarea cea mai înspăimântătoare poate să ducă la găsirea unor explicații care mai de care mai alambicate, întortocheate și iraționale. Că dacă n-a cunoscut, sau n-a mai văzut, nu există! Că așa este omul. Refuză să creadă că răspunsul e 43 când el zice că e 15, 19, 25 sau 60, deși e evident, ba mai mult: îți mai zic și alții că e 42! Vezi cheliosul de ieri cu cornetele lui și pantofii roz... și eu am făcut la fel inițial. Am calculat și am zis trufaș: 15!, deși în comentariul de mai sus cineva explica clar, frumos, elegant care este răspunsul corect... Probabil până nu ne convingem noi cu ochii noștri, nu credem! De data asta să nu ne convingem pe pielea noastră.

P.S. contrar așteptărilor, mazărea a ieșit foarte bună. Doar mai trebuia fiartă un pic...

Treaba stă în felul ăsta: intri în policlinică deschizând ușa cu cotul. Și cu masca pe față. Intrii în

camera vestiar. Deschizând ușa. Tot cu cotul. Rămâi suspendat un pic, neștiind ce să faci pentru că încă automatismul nu ți l-ai însușit. Te duci la chiuvetă să te speli pe mâini. Pentru că apleci capul, îți alunecă ochelarii în chiuvetă. Înjuri. Îi speli bine cu apă și săpun. Îi pui la ochi dar nu prea mai vezi bine că nu i-ai șters cu nimic, de teamă. Te întrebi în gând dacă robinetul a fost dezinfectat. Începi să te dezbraci. Scoți geaca și-ți dai seama că n-ai unde s-o pui. Pe pat? Dacă a tușit cineva pe el înainte? Dai rotocol cu ochii și vezi cuierul. Atârni geaca acolo în speranța că n-a pus nimeni virusache-n cui... O să-l punem până la urmă și o să-i băgăm și coroana adânc în rect! Te descâlți. Dar unde să pui piciorul descâlțat? Pe jos? Știi că s-a dat la greu cu clor, dar totuși... pe pantoful pe care l-ai scos? Păi și ce rezolvi? Dacă pe stradă mergând a căzut vreun virusache pe bombeu când domnul acela care tocmai a trecut pe lângă tine a tușit, neavând mască – vă rog eu, purtați tot timpul mască dacă plecați de acasă! Te rogi la Dumnezeu să nu existe această posibilitate și reușești să te descâlți. Pentru că ești lângă chiuvetă, te speli temeinic cu săpun. Adugi dezinfectant. Dai tot de pe tine jos, pui pe umeraș, bagi umerașul cu hainele de pe stradă într-un sac de gunoi de 240 l pe care l-ai cumpărat de la Mega, scoți celălalt sac de gunoi de 240 l din care scoți echipamentul pe care l-ai cumpărat de pe un site specializat. Îl îmbraci. Când tragi bluza pe tine realizezi că nu ai dat masca jos. Fuck! Ai atins cu bluza masca cu care ai zburdat pe stradă. Ce plm faci? Iar te rogi la Dumnezeu, îți dai seama că ai

putea să fii deja contaminată, înjuri, arunci masca în coșul de deșeuri biologice doar cu bluza pe tine și cu chiloții din dotare, iar te speli temeinic pe mâini, mai torni și niște dezinfectant din care prea mult nu prea mai ai, tragi pantalonii pe tine, iar te speli pe mâini la chiuvetă, îți alunecă ochelarii, de data asta îi prinzi, îi dezinfectezi din nou, înjuri de toate proteinele și peptidele neamu' lu' virusache, te speli pe mâini iar și-ți pui halatul de unică folosință pe tine, peste echipament. Te încalți cu botoșii de interior. Iar te speli pe mâini. Nu mai ai piele pe mâini. Sau dacă mai e ceva, e roșie și iritată. Nu bagi de seamă. Asta să fie problema. Problema este că te duci la rastelul cu măști unde mai sunt doar câteva. Iei una și o pui pe față. Iar te speli pe mâini. Pui mănuși. O pereche. Strângi părul în coc și îți pui boneta de unică folosință. Arăți ca o gospodină ce frământă cozonaci pe muzica lui Dan Spătaru. Fie iertat! Chiar mă gândeam zilele trecute să mă tund la chelie. Ar fi mai simplu. Crește el până la valul 2... Te speli pe mâinile îmbrăcate cu mănuși. Adică speli mănușile. Scuturi mâinile de câteva ori și iei și masca ppf2 și o pui peste masca chirurgicală. Cine are ppf2. Mai am trei. Mă uit la ele ca la Dumnezeu, chiar dacă după ce le porți îți lasă urme adânci pe tenul de prințesă. Pun și viziera care a stat 24 de ore în cloramină. Mai pun și a doua pereche de mănuși. Îmi dau seama că am uitat telefonul în buzunarul de la geacă. Înjur iar de peptide și proteine, mă bag în sacul de gunoi de 240 l, scot telefonul, îl dezinfectez cu ultimele șervețele speciale, îl bag în buzunarul de la bluză pe

sub halatul de unică folosință. Mă duc la chiuvetă. Iar spăl mânușile. Dau și un strop de dezinfectant. Mă mănâncă nasul de sub cele două măști. M-aș scărpină, dar n-am cum. Totul în jur miroase a clor, îl simt și prin cele două măști și vizieră, dar nu-mi pasă, îl adulmec ca pe cel mai fin parfum, fac socoteala câte zile mai sunt până vin și combinezoanele pe care le-am comandat, deschid ușa vestiarului cu cotul și mă duc în cabinet. Sper să vină în curând și lampa cu UV cu care să sterilizăm etajul în care ne aflăm. Pe care o plătim tot din banii noștri. Și-mi aștept pacienții. Mi-e teamă? Da. Normal. Dar este meseria mea pe care o iubesc. Indiferent de ce va urma... Să vedeți cum stă treaba cu dezbrăcatul, dacă mă ajută Dumnezeu, după pandemie, pe lângă medicină, mă angajez și la circ.

Ca efect al pandemiei, ce am putut și eu să observ, în puținul timp pe care îl mai am la dispoziție, e faptul că nici introvertiții Facebook-ului nu mai sunt ce-au fost... Au prin curaj. Abia asta Nouă Ordine Mondială...

Bâlbele astea jurnalistice nu fac decât să adâncească neîncrederea, spaima și panica noastră, a tuturor. Plus că dau apă la moară proștilor care se închină teoriilor conspirațiilor. A murit, n-a murit... e în stare critică... Singurul lucru adevărat este că cei care ajung să depindă de ventilator, mor. Mor toți! Asta spun toate studiile și toată literatura de specialitate. Dacă totuși scapă cineva, extrem de rar, scapă

cu așa sechele încât ți-ai fi dorit mai bine să fi murit. E o molimă! Clar! Nu mai căutați explicații în noua ordine mondială condusă de niște moșuleți cu urechi de elfi și degete scoase din cur. Vârsta nu e neapărat un criteriu. E firesc să fie afectați cei mai în vârstă și cei cu comorbidități. Gândiți-vă însă că ei ar fi trăit bine merci cu toți anii și cu toate bolile pe care până în acest moment le cărau în spate. Este o infecție care poate evolua agresiv și rapid! E un virus deosebit de contagios, virulent și rezistent. Copiii pozitivi chiar și după a 14-a zi după ce nu au mai prezentat simptome, ușoare la ei, slavă Domnului, încă sunt pozitivi, ceea ce înseamnă că încă sunt contagioși. Despre ce vorbim? Stați acasă, e singura soluție în lipsa unui vaccin. Olivuțelor, ciuboțica cucului sau un ventilator? Recunosc, iar m-am enervat.

Măi copii, cum să vă explic eu ca să fiu mai clară? Fac orice! Spăl vase, desfund țevi, pun și pavele la o adică (am avut o tentativă, dar când am ridicat una de 40 pe 40 de centimetri de 7 kilograme, am rămas înțepenită în poziția bețivului. Nu mi-am revenit nici acum!). Deci, fac orice, inclusiv schimb roata la mașină, dar nu gătesc. Nu și nu și nu! Nu îmi place, nu știu, nu mă bag. Bașca mi se pare inuman să asuzi trei ore învârtind în cratițe și după cinci minute de invazie de termite hămesite să nu mai rămână nimic. Complet inutil. Totuși, rar, când copilul zace cu 40 temperatură și-mi dau seama că

măcar o supă ar trebui să-i fac că de consultat cine să-l consulte, cu toată lehamitea din lume, îmi îndrept picioarele târșâind papucii pe gresie către frigider, îl deschid, casc, mă uit înăuntru, îl închid cu gândul că poate mai bine fac o comandă la delivery home, realizez că totuși, supa proaspătă e mai bună, apoi, îmi trece prin cap să fac copilul pachet și să-l trimit la taică-su că și-a tras nevastă mult mai gospodină decât mine. Și atât. Și sigur a pus ea (și) de-o supă, îmi dau seama că totuși cam exagerez, trag niște afurisenii și cristelnițe, așa că, mă pun pe treabă, vorba vine. Mă uit cruciș la morcovi și la țelină și ele la mine la fel... vai de viața mea! Și a copilului ce va mânca... de aia-i așa slab. Mânca-l-ar mama de scumpete! Că altceva ce să mănânc? Dar nu aici vreau să ajung, în oala cu supă. De fapt, da, dar din altă perspectivă. Să presupunem că nu e vorba de febră și cele trei sorbitori din licoarea vindecătoare, că oricum va refuza mai mult de atât, sărmanul...

Să presupunem că vrei să faci – eu nu vreau, dar vor alții și n-ai încotro – o musaca de pui cu legume. Și atât. Și citești rețeta. Maaamăăăăă... Și înțelegi cum stă treaba: piept de pui pe care-l tăvălești în ulei de măsline, boia, sare, piper, doi căței de usturoi, alte condimente cu nume ciudate de care n-am auzit niciodată, așa, pe piept de pui deci, îl prăjești, îl arzi (eu), îl lași la răcit (nu mi-ar fi dat prin cap) și te apuci de sos: ciuperci feliate, iar ulei de măsline, ceapă tocată, le călești, adaugi bulion (ce-o fi ăla?), cașcaval, parmezan, ardei roșu, dovle-

Libris

Resurse pentru comentarii

cei, sare, trei ouă bătute (fără coajă, măcar atâta mă duce și pe mine capul...), pătrunjel proaspăt și, când ai senzația că stăpânești tigaia, aragazul și gastronomia în general, că ești Zâna Șorț, ei bine, taman atunci, cu făcălețul într-o mână și polonicul în cealaltă, când toate oalele sfârâie pe foc și tu ești cu părul despletit și degetele însângerate de la tocat de legume și toată bucătăria e explodată, primești o lovitură finală: adăugați 200 de ml de supă! Pe bune? Care supă? De unde supă? Cine a zis ceva de supă? Am vrut doar musaca de pui cu legume. Vă bateți joc de mine? Ce e aici? Yin și Yang? De unde să am eu supă? Ce? Suntem la genetică? Acum gătim și supă? V-ați dus cu capu? Căutăm pe spiralele ADN-ului translocații în interiorul traspozițiilor? Nucleotide în interiorul nucleului? Vreți electroni? Care-i problema? Aduceți niște ioni pozitivi dar căliți-i trei minute și abia apoi serviți-i pe un pat de ioni negativi! Sau poate este un curs subtil de psihologie integrată unde înveți cum subtipurile se prezintă în harta relațiilor ca entități în interiorul entităților. Știu eu sigur că am fost la cursul ăsta în anul trei de facultate. Sau poate proiecția inconștientului colectiv? Pfff... Știți ceva? Ia să-i dea cineva o aspirină copilului să-i scadă febra (paracetamol, că aspirina poate induce sindrom Reye, dar asta-i altă mâncare de pește...), voi, ăștia cu musacaua, cărați-vă în șir indian la cârciumă și mie să-mi dea cineva niște pavele de pus!
